

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

BERLIOZ AND THE ROMANTIC CENTURY, by Jacques Barzun. Ed. Victor Gollancz Ltd, London. 2 τόμοι εικονογραφημένοι. Σχ. 8ο. 1ος τόμος σελ. 573, 2ος τόμος σελ. 511.

Η ζωή του μεγάλου Γάλλου συνθέτη και μουσικού επαναστάτη Έκτορα Μπερλιόζ, ενώ είναι μία από τις πιο πολυτάραχες κι' ενδιαφέρουσες ζωές καλλιτεχνών, είναι κι από τις λιγότερο γνωστές στο φιλόμουσο κοινό. Σε τι οφείλεται αυτό το φαινόμενο; 'Απ' τη μία μεριά στο ότι άργησε να καθιερωθεί ή αξία του συνθέτη αυτού κι απ' την άλλη στο ότι κανείς μουσικολόγος βιογράφος του δεν άφροσώθηκε στη βαθειά μελέτη της ζωής και του ίδιότυπου χαρακτήρα του Μπερλιόζ καθώς και του επίσης ιδιότυπου και τεράστιου σέ σημασία έργου του.

Νά όμως ένας διακεκριμένος Γάλλος μουσικολόγος, κριτικός και φιλόλογος, ο κ. Jacques Barzun, που ανέλαβε αυτό το βαρύ έργο και το έφερε εις πέρας με τόση επιτυχία, ώστε να θεωρείται σαν το πρώτο μη-μειώδες έργο που γράφηκε για τον Μπερλιόζ.

Μέσα σ' αυτούς τους δύο πολυσέλιδους τόμους βρίσκουμε την αυθεντική βιογραφία του συνθέτη, μία ζωντανή εικόνα της κοινωνικής και καλλιτεχνικής ζωής της εποχής του και μία εύστοχη και βαθυστάχαστη ανάλυση και κριτική των σημαντικότερων έργων του.

Ο συγγραφέας μάς παρουσιάζει, με πειστικά επιχειρήματα το συνθέτη αυτό σαν ένα από τους λιγότερους ολοκληρωμένους καλλιτέχνες, που έχει να παρουσιάσει η ιστορία της τέχνης. Σάν το μεγαλοφυή δημιουργό της μοντέρνας όρχηστρας και της μουσικής της, σαν τον έμπνευσμένο καλλιτέχνη, που αποκάλυψε στο νεώτερο κόσμο τις μουσικές λειτουργίες μπορούμε να πούμε της τέχνης των ήχων. 'Επίσης μάς παρουσιάζει τον Μπερλιόζ σαν λογοτέχνη, αισθητικό και κριτικό με φλογερό ταμπιεράμενο. Στο τέλος του 2ου τόμου υπάρχει ένας πίνακας όχι μονάχα των κυριωτέρων γεγονότων της ζωής του Μπερλιόζ αλλά και γενικότερα της εποχής του και τέλος μία λεπτομερέστατη βιβλιογραφία, από έβδομηντα σελίδες, σχετική με τη ζωή και το έργο του συνθέτη καθώς και μία έξλιου λεπτομερή βιογραφία των φωτογραφημένων έργων του.

Το δίτομο αυτό έργο, χάρια από την έπιστημονική

του έξισια, προσφέρεται και σαν ένα επαγωγώ ανάγνωσμα ακόμη και στο μη μουσικό αλλά καλλιεργημένο φιλότεχνο αναγνώστη, που, χάρια από τις γνώσεις που θ' άποχτήσει διαβάζοντάς το, θα γοητευθεί από το γλαφυρό άφηγηματικό ύφος του συγγραφέα.

SOME COMPOSERS OF OPERA, by Dyneley Hussey. Ed. Oxford University Press. London. Σχ. 8ο σελ. 102.—Τό βιβλίο αυτό άποτελείται από δέκα μελέτες πάνω σε Ισαριθμούς συνθέτες όπερας: τους Μοντεβέρντι, Γκλουκ, Βέμπερ, Ροσσίνι, Ντονιζέτι, Μπελίνι, Γκουνώ, Μπιζέ, Μουσόργγκου και Πουτσίνι. Οι μελέτες αυτές, όλες του κ. D. Hussey, άποτελούν ένα συνδυασμό βιογραφίας και μουσικής ανάλυσης κι είναι γραμμένες τόσο μεθοδικά και τόσο έκλαϊκειντικά, ώστε να δίνουν μία άρκετα κατατοπιστική και ξεκάθαρη ιδέα για την εξέλιξη της όπερας, από την προκλασική έποχή ως την πρώτη εικοσιπενταία του αιώνα μας, άκαμω και στον πιο άμύητο, μουσικά, φίλο της "Όπερας.

ITALIAN OPERA, by Francis Toy. Ed. Max Parrish, London.—Σχ. 8ο, σελ. 66, εικονογραφημένο.—'Η 'Ιταλία είναι ή χώρα όπου γεννήθηκε αναπτόχθηκε και μεσουράνησε ή τόσο λαοφιλήτη μουσική φόρμα της "Όπερας, κι ή μόνη χώρα όπου ή φόρμα αυτή παρουσιάζει μία τόσο σημαντική συνέχεια παράδοσης και μία τόσο ισχυρή επίδραση στις όπερες όλων των άλλων χωρών. 'Ο κ. Francis Toy, έξείρετος μουσικογράφος και λογοτέχνης, μένοντας στη Φλωρεντία (την πόλι όπου πρωτοδημιουργήθηκε ή όπερα), σαν διευθυντής του έκει 'Αγγλικού 'Ινστιτούτου, δέ μπορούσε παρά να έμπνευσθεί από το ύποβλητικό περιβάλλον της πόλης αυτής και να γράψει ένα τόσο άξιόλογο και έπαγωγώ βιβλίο σαν την έπίτομη κι έκλαϊκειντική αυτή 'Ιστορία της 'Ιταλικής "Όπερας.

'Ετσι ξεκινώντας από το 1600, χρονιά όπου παραστάθηκε ή πρώτη 'Ιταλική "Όπερα «Ευρύδικη», του Γιακόπο Πέρι, όδηγεί τον αναγνώστη ανάμεσα από τους αιώνας διαφωτίζοντάς τον με κάθε λεπτομέρεια για την εξέλιξη της 'Ιταλικής "Όπερας, και φτάνει ως τη μοντέρνα "Όπερα του σύγχρονου μας δωδεκοφονιστή 'Ιταλού συνθέτη Νταλατίκολα. Οι τόσο εύστοχες άτομικές κρίσεις του συγγραφέα πάνω στις πιο σημαντι-

κές φάσεις της εξέλιξης της 'Ιταλικής "Όπερας είναι το κυριότερο προσόν του ώραιου αυτού βιβλίου.

MUSICAL BOXES, by John E. T. Clark. Ed. The Fountain Press — London — Σχ. 8ο, σελ. 236, εικονογραφημένο.—Ποιάς θυμάται πιά τὰ μηχανικά αὐτὰ ὄργανάκια, τὰ Μουσικά κουτιά, πού τόσο γοητεύαν ἄλλοτε τὰ μάτια καί τ' αὐτιά τῶν παλιότερων ἄκροατῶν τους. Καί λέγω τὰ μάτια, γιατί ἦταν πραγματικά ἀριστουργήματα λεπτότατης διακοσμητικῆς τέχνης κι ἀληθινὰ θαύματα μηχανικῆς ἐμπνεύσεως· καί σάν τέτοια ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νά κινοῦν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν συλλεκτῶν σπανίων κομφοτεχνημάτων.

Κι ὅμως τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ μηχανικά αὐτὰ ὄργανάκια ἔχουν κι ἀπὸ μιὰ ἐξαιρετικά ἐνδιαφέρουσα ἱστορία, καθὼς βλέπουμε στὸ τόσο πρωτότυπο, τὸ μοναδικό, μποροῦμε νὰ ποῦμε, στὸ ἔθνος του καί τόσο ἔλκυστικό αὐτὸ βιβλίο τοῦ κ. Clark. Γιατί πραγματικά πρῶτος αὐτὸς εἶχε τὴν εὐτυχημένη ἐμπνευση νά γράψει τὴν ἱστορία καί νά δώσει τὴν περιγραφή αὐτῶν τῶν μουσικῶν κομφοτεχνημάτων, καί τὴ σύντομη βιογραφία τῶν ἑξακουστῶν κατασκευαστῶν τους, πού ἐλάχιστους πιά τέτοιους ἔχει νά ἐπιδείξει ἡ ἐποχή μας.

Καί πραγματικά ὁ κ. Clark ἦταν ὁ μόνος ἐνδειγμένος γιὰ νά χειρισθεῖ τὸ θέμα αὐτό, γιατί ὄχι μόνον εἶναι ἕνας μαριώδης συλλέκτης μουσικῶν κουτιῶν, ἀλλὰ καί συνεδέτο μὲ προσωπικὴ γνωριμία μὲ διάσημους κατασκευαστές των.

Ἐκδόσεις Rockliff. London. Σχῆμα 8ον, Εἰκονογραφημένα:

1) **COMPOSERS' GALLERY**, by Donald Brook.

2) **INTERNATIONAL GALLERY of CONDUCTORS**, by Donald Brook.

3) **MASTERS OF THE KEYBOARD**, by Donald Brook.

4) **VIOLINISTS OF TODAY**, by Donald Brook.

5) **SINGERS OF THE DAY**, by Donald Brook.

"Ὅλα αὐτὰ τὰ βιβλία γραμμένα ἀπὸ τὸν κ. D. Brook, μουσικογράφου ἀνεγνωρισμένου κύρους, μποροῦν νά χαρακτηριστοῦν σάν ἕνα φιλολογικὸ πάνθεο δῶρον τῶν διασήμων βιρτουόζων, τραγουδιστῶν καί μαέστρων τοῦ αἰῶνα μας· ἐκτὸς ἀπὸ τὸν τόμο τῶν Ἐδασκάλων τοῦ κλαβιέ, ὅπου βρίσκουμε μόναχα τοὺς μεγάλους βιρτουόζους τοῦ κλαβιέ, ἀπὸ τὸν Τζὼν Μπούλ, πού ἤκμασε στὴν Ἐλισσαβετιανὴ ἐποχή, ἕως τὸ Ραχμάνινωφ καί μετὰ ὅλους τοὺς διάσημους σύγχρονους μας Ἀγγλους πιανίστες.

Ὅι βιογραφίες δῶρον γενικά τῶν μεγάλων αὐτῶν βιρτουόζων τοῦ τραγουδιῦ, τοῦ κλαβιέ, τοῦ βιλιού, τῆς μπαγκέτας καθὼς καί τῶν σύγχρονων μας συνθετῶν, εἶναι γραμμένες σὲ τρόπο πού νά κάνουμε ὄχι μόνον τὴν ἐπιφανειακὴ γνωριμία τῶν καλλιτεχνῶν αὐτῶν ἀλλὰ καί νά εἰσχωροῦμε στὸν ἑσωτερικὸ τους κόσμο, στὰ μυστικά τῆς τεχνικῆς τους καί γενικά σὲ κάθε ἐνδιαφέρουσα πτυχὴ τῆς καλλιτεχνικῆς τους ἰδιοσυγκρασίας. Ἡ προσωπικὴ γνωριμία πού εἶχε καί πού ἔχει ὁ κ. D. Brook μὲ τοὺς περισσότερους ἀπὸ τοὺς βιογραφούμενους καλλιτέχνες τοῦ αἰῶνα μας δίνουν μιὰ ξεχωριστὴ ζωντάνια σ' ὅλα αὐτὰ τὰ φιλολογικὰ πορτραῖτα, πού συνοδεύονται κι ἀπὸ ὠραιότατα φωτογραφικὰ πορτραῖτα τῶν καλλιτεχνῶν αὐτῶν. Γενικά οἱ ἐκδόσεις αὐτὲς ξεχωρίζουν γιὰ τὴν καλλιτεχνικὴ τους ἐμφάνιση τὴν πλοῦσια εἰκονογράφει τους, καθὼς καί γιὰ τὴν εὐστοχὴ ἐπιλογὴ τῶν βιογραφουμένων μουσικῶν. Ἰδιαίτερα δὲ γιὰ τὴν ἐντελὴς ἀντικειμενικὴ κι ὀμνιολόγητη κρίση τοῦ συγγραφέα γιὰ τοὺς καλλιτέχνες.